

Universitätsbibliothek Paderborn

**Homiliæ Adm. Illvstris Ac R.dissimi Domini D. Fr.
Hieronymi Baptistæ De Lanuza Venerabilis memoriæ
Episcopi Barbastrensis & Albarrazini Ord. FF.
Prædicatorum**

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, Anno M.DC.XLIX.**

§.5. Sicut in V. Eucharistia Deus se totum nobis exhibet, ita vicißim
desiderat nos totos illi tradamus, quatenus nobis ad vtilitatem ingrediatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53084](#)

conceditur Dei : qui opprimitur eius gratia in
stato viuere perfecte libertatis? Audacissimus ille
agereetus ferus qui manibus tortibus intin-
ctis presumeret illas mentes feruleoque Domini
intere, tantaque presumptio non lente me-
reterur à Domino fuerit supplicium. Geris te ve-
serum tuarumque passionum maiusculum, huic
tum ad laborans ut illis deseruas, plena in il-
lis tribus libertatem ut in te operatus velut
Dominus liberatam manus tibi sunt anima tua
sordidus inquit peccatorum numquid anima
ita horrida & execrabilis mensa vis affidere Dei
parere vesci huius SS. Sacramentum? Si terrena
hac & inferno fieri sunt immundum & ab-
ominabile nee non diuinis naribus offendiculus.
Omnia arbitratur sive serora: inquit Aposto-
lus haec debita tibi videtur disponit ad Dei
meum etiisque praeferentiam accedendi, qua
animum tuum terrensis habes impicatum, que ut
Deo contraria grauer illum offendunt parum
que naufragium primò emunda conscientiam
illamque tribulationibus & penitentia dolore
puisca, quas refraexa passiones illaque moni-
ficationis stricto que ieiunio subieci, illas à obsec-
cione libera, qua prae eius subduncto affectur
quando namque in punicatus mundulque ef-
fulleris factus verus Deilicatus per gratas co-
operante virtute Sacramenti penitentias, in a-
crescere, cuius studieris argumenta, tunc rupore stas-
tus superioris, ad hanc poteris Dei mensam ac-
cedere, si alter time nam ut temerarium seve-
to Deus pleceret supplicio.

**¶ 5. Sicut in V. Eucharistia Deus se to-
sum nobis exhibet ira vicissim deside-
rat nos totos illi tradamus, quatenus
nobis ad utilitatem ingrediarunt.**

Digna conuenit spiritui, sapientiae, & pie-
tati D. Bernardi exposicio circa verba
quibus sponsa locuta de sponso suo cele-
bre declaravit qualiter donis eius levata plurim
us ab ipso sibi collatis ad talem esset proiecta
dignitatem, ut totum eum sibi haberet illa, sicut
ille similiter illam: si enim volebat ut fieret,
Canticum 12.16 Dilectus meus mibi & ego illi quidquid Deus est
nobis datur, porro similiter vult integre nos
illi tradamus quidquid in nobis est, parique co-
respondentia nosipso Deo confcremus; eo mo-
do quo nobis ad salutem torus Deus in hoc SS.
conceditur Sacramento: **Dilectus meus mibi &**
ego illi. Querit igitur D. Bernardus quid hoc o-

sponsa pjsima & quis te reddidit adeo temeta-
riam ut hoc modo Divino tuo sponso colla-
quaris: **Dilectus meus mibi & ego illi:** numquid
verba haec arrogantiam redolent insolentem? **In-
solens verbum.** Numquid seruum reprehendere re-
mus audaculum qui se tantum de gratia Regis
sui iactaret ut propria astroganitia turgidus effu-
siceret: Rex meus mihi & ego illi: **Quis** talia nisi
vitra modum tum du audaxque depromet?
Quid hoc sponsa Sanctissima, & unde tanta tibi
venit arrogans? Ut phrasim hanc assumas tan-
tumque tibi atroges ut ita beneficij sponsi ui-
gloriosi quo dicas tuus Deus mihi est, quia
tantis te beneficij ab eo certis iactasque cu-
mulatorum? Si quidem tales sunt fautores quibus te
dignari, illos tecum in corde tuo ribigne ser-
ua: ut ita magis secrete illis fratribus; nec in tan-
tum illos publice ostentes: etenim simulatio-
ne excitabis te audiendibus, & similiter ut
si solum sponsum tuum Deum quarecentibus. Qua-
tu non auditorem hac forma loquendi suspedis:
panca dixi, nimis laconica videris & brevis
ijsq; delicia ad qua teneris satisfacere his tan-
tum loquendo rebis: **Pendit oratio** (sic Bernar.)
ino non pendit sed deficit. Aliquid oportet ut in-
telligamus quo te intelligamus.

Præclaris multis premissis ad illa verba de-
clarationibus dicit primo D. Bernardus: decla-
rat statim ita sublimem ad quam Deus per gra-
tiam suam attollit ammam quando illa median-
te illum ex toto corde diligit: tantum enim illi
cum Deo per habet fiduciam ut de illo loquatur
de eius gloria amicitia, quantumque illum si-
bi habeat deunicum, ut illi dicere non ver-
etur: tuus meus illi est, totaque ego ipsi fami-
lioritas Moysi cum Deo ad tangere illum enexit
dignitatem ut ita familiariter & amice cum co-
ageret, ut Deo dicere presumeret: **Aui dimittit** Exo. 33:32
ei hanc noxam atri si non facis dele me de libro tuo
quem scripsi: id est aut peritis meis annue aut
omnisi celsi amicitia. Quintimo ad tantam El-
lias cum Deo euctus est familiaritatem ut vi-
deatur velle dicere Deum aliud non facturum
quam quod illi bene placuerit: **Vivit Dominus iste** 3. Reg. 27.
erit annis his ros & planitia nisi iuxta oris mei 2.
verba. Quibus verbis significatur quia confiden-
tia viuantu amici Dei ex receptis ab eo benefi-
cijs ut parum sit quod de ipsis glorieniur, insi-
per quod Deus præter eorum voluntatem fa-
cturus sit nihil: hoc primum ex mente D. Ber-
nardii intendit sponsa declarare.

Secundo ut intelligamus eius memorem: /po-
nendum sane (ita Bernardus) aliquid verbi & Secunda
mita exposicio

inibi quidem videtur satis esse ad nostram grossam & quodammodo popularer intelligentiam sic dicendo: Dilectus meus inibi iubauimus, intendit ut sit sensus. Dilectus meus intendit inibi & ego illi. Insignem supponit Theologiam & declarat e modo Deum procedere respectu nostri, ut ipse primus nos diligat, antequam nos illum diligamus, ipse primus mei gessit curam quam ego ego illius, ipse prior me ad te atrauit, quam ego ego ad illum mouissemus: hoc adiudicamus ex D. Ioan. 1. Ioan. 4. Non quasi nos dilexerimus Deum, sed quoniam ipse prior dilexit nos. Recognoscit (sic censet D. Bernard.) efficaciam gratiae Dei illa namque prior incepit, agnitus ut amem velimq. Deum: unde superbius non est adscribendo sponsa verbum, sed ostendit quanti faciat eius gratiam: ipse quippe per eam primum infundit vellet, & ultimum perficeret: quia vero hoc ab illo procedit, locum tribuit ei dignorem: Dilectus meus inibi: & quia ego sequor, ultimo se posuit loco: Et ego illi, de quibus eleganter D. Aug. hanc omnino verbis suis sponsa nobis indicat.

E libero arbitrio, c. 6. Verumtamen hoc singulariter incedit, ex mente D. Bernardi, declarare nimirum iustitiam & 7. titulum quo tenemur agere cum Deo, eo scilicet modo quo ipse nobiliter agit ut nos sibi de- viciant: itaque nos obstante ut totos nos ipsi tradamus eo modo quo ipse se totum nobis. Cu-

giocet sponsa quod Deus quodammodo se totum euacuet, totumque in illam effundat: Se-

metipsum extinxit formam serui accipiens, for-

mam creaturam in V. Eucaristia: quandoquidem sub speciebus panis se nobis totum exhibue-

rit: quid enim in Deo est quod hic non effundit

nobis hoc daturus? Si Deus igitur in aula totum mihi concedat: plus iusto est (ut credo D. Ber-

nardo) ut vicissim me totum illi configuem: Ille inibi & ego illi, illi mihi quoniam benignus & misericordus est. Ego illi quia non sum ingrata, illi mihi gratiam ex gratia; illi gratiam pro gratia. Ille mea liberatio, ego illius honor. Ille salutis mea, ego il-

lius voluntatis, illi mihi & non alteri, ego illi & non alteri. Ut iustitiae titulo laus faciam quia me ob-

strinxit, eadem pars est ut mea mera respondet quia me sibi deuinxit. Hoc nobis sponsa significat nempe S. Eccl. in eo quod nobis proponit in V. Eucaristia: ibi Deus te totum nobis ex-

hibens in cibum, nobis iuader, ut quatenus in nos ad nostram ingrediatur salutem, totos nos ipsi pariter consignemus. Verè si caloris naturalis no-

stris stomachi ad aliud se ducenter quam ad re-

cepimus alimentum non nobis prodesset cius suscep-

to. Hoc idem vult Deus & intelligamus de hoc 27.10.1455
55. Sacramento. Quia sicut in illo se nobis totum tradit, nobis ut sit vilitatis, ita pante opus est ut Deo totam animam nostram tradamus. Hac premissa dispositione illum recipiamus atque ut uno verbo hoc exponam, sicut: sicut Deus se Sacramentum efficit ut se roun nobis infundat, totumque nobis tradat, uice illi vi nos totos Deo confecremus: ut autem hoc fiat, ut in nobis littet ad anima profectum, eorum est ut nos ipsos etiam reddamus Sacramentum. Quis hoc capiat? suo iure Deus spiritu illumine hoc exponentem.

Duo sunt in SS. Sacramento: species panis & vii, & substantia corporis & sanguinis Christi.

Si igitur enim si verus Deus, est substantia Dei Molita ut post confectionem panis & vii, iam de illa propria non sit substantia, non quod animum vellet,

sed quia transubstantiatur in substantia signi corporis & sanguinis Christi non est substantia

animi, licet species illud representent, est autem substantia Dei licet oculi illam non videantur.

& hoc est quod Deus se faciat. Sacramentum, quia sub speciebus illis viiib[us] quas nobis mittuntur species exterioris: panis & eius accidentia, totus adest Deus: velut in occulo & secundum; & quāmvis si exteriora spectet, non non iudicet esse. Deum led panem quem co-

spicit, fides tamen docet non esse panem sed Deum sub his latentem species. Hoc item

igitur factō opus est quod dignum illam recipiat. In te affectus sum hominius quos habes et ipsa tua natura, sunt & conditio[n]es filii Dei et

gratiam quae tibi communicatur: viro vero illa mediante Deus es particeps: in te ne-

ridemus nisi naturam hominius dominique affectus: verum quod in te consideramus iam

exilente in gratia natura est Dei, sicut Divisione per participationem: Summa Diuina confortatur: sicut D. Petrus. Tunc igitur de te ipso facit

Sacramentum, quando definientur te affectus esse hominius carnis & sanguinis ac terreni desideria: quoniamadmodum in hoc Sacramento

definitur esse substantia panis: & quoniam in te natura conspicitur hominius, quando tamen in te suis moribus conditiones manifestates Dei, to-

tulique esses in Deo, sicut totus est in SS. Sacra-

mento, & quando transformatus in Deum co-

modo viuet ut tantum haberes accidentia ho-

minis, apparentia felicitate hominius, substantia vero Dei in occulto & interiori, explicabo,

ut in intimo cordis tui, inclinationes non

vigeret hominius, sed affectus Digneus gratia effe-

ctus, propter quam velut filio suo per canum

illos communicat: & quando licet magis vias
in terra, tunc tamen actiones vix terram sa-
perent, acque animam tuam eius bona modice
autem post se raperet: tunc velut alterum Sacra-
mentum integre Deo consecrabitis, ita ut ui-
bil risu obliuio, & tunc recipere poteris

hoc Sacramentum ut ita in te ingredias tibi
suum trahissimum, si vero in te veritas vias
tuarum passionum, quae est tinea corrodens
substantiam virtutum, credere mihi hoc ipsum Sa-
cramentum maximo tibi fore detrimentum: quia
sicut illas festando te ipsum totum Deo non
dicias, quod a te reposito in signum gratitudi-
ni quod te totum tibi tradidit, ita si hoc o-
miseris ut tuis obsequaris passionibus, ex ipso
principio mortem tibi comparabis, ex quo vi-
tan anima tua debetas comparare certissi-
mam.

Nullus ignorat solem esse principium Pa-
temque omnium viventium, eo quod cuncta ab
eius dependant influxibus: ita ut his subtrahitis
perire omnia: quia vero virtus eius adeo est
victorialis, nihil magis arbori prouidet quam
sol, ipso viuit, ipso crescit, ipso flores emittit,
ipso fructus germinat delicios, & tandem sole
vitam sustentat qua vivit. Nihilominus si in in-
teriori parte trunci vel intima radicum veritas
aliquis lateret arborem corrodens, nihil est quod
ex ea arbores eveneret & arefa eret quia ipse
solillo excruciat, illo arefacit, illo ad eum deau-
dicim arefacta statum ut non nisi proficiat cibus
igni. Nemo dubitat quin SS. Sacramentum sit
sol Ecclesie: quia de illo velut de fonte omnis
iustorum gratia fecundatur ut de sole lux qua re-
fulget stellae: hoc electi Dei in se tenuerunt vi-
tam gratiae spiritualem, atque illa quam ipsi
Deus in V. Eucharistia communicaat crescunt &
proficiunt in virtutibus, flores producent bono-
rum exemplorum, & fructus bonorum operum &
meritorum lapidissimum. Si in corde tuo ver-
itas lateat vivaque propriezate prava passionis
qui te impedit secundum aliquid rapiat ne to-
tum te Deo tradaz, cane tibi, ex ipso quippe sole
mortis tibi prouenies, clanguescat gratia fecun-
ditatis flores emarcescent virtutum, tuorumque
fructus peribunt meritorum, quid plura? Quid
quid boni in te frondnerat, flornerat, ac germini-
rat, exsecabatur ad illum tandem delapluris
flavum ut non nisi aperte fieri ignis etia ge-
bennalis. Quare nisi similiter te totum offeras
Deo, sicut ille se totum ibi in SS. Sacramento.
hoc certum habe te amori illius ponete obli-
vium: nam per illud te totum sibi effigilatu-

cumque Deus prior incipiat te velle & ex hoc
principio procedas oportet anima tua vita, si
ex parte tua terrenis tuis affectibus illi sis im-
pedimentum, quid nisi mortem timeas imminentem?

S.6. In hoc SS. Sacramento Triumphant de Christo amor: idcirco se in hoc ostendit ita Zelosum ut noli quod anima ad alium quam ad suum amorem se diuertat.

In omnibus Christi operibus patentes isto:
telicit efficacia, magniudo, & potestis amoris
quo ad omnia huc movebarunt: & si in
singulis infinita lateant rationes quibus amor
eius ferventissimus declaratur quo se illis sub-
iungit ac submitteret: in illo tamen eminentiores
nobis manifestantur amoris intentiones, in
quo effusus semper in nos extinxerit, atque
hoc potissimum patuit in SS. Sacramento. Ex-
pendit D. Paulus summum amoris effectum in
Christo & in quo ultimam ostendit potentiam
sue efficaciam, nimur dum se perfecte to-
tum; tradidit hominibus quos vincere diligebat:
vnde sic ait: *Dilexit me & tradidit semetipsum
pro me. Tenebam me Deus diligebat, & quasi
respondens interroganti unde hoc colligeret,
ait: Et tradidit semetipsum pro me. q. d. Nosse desi-
deratas sumum Christiamorem erga me, ecce
tantus quantus erat semetipsum tradidit pro me
nihil sibi reservans: quod si in V. Eucharistia
Christus semetipsum nobis totum consecret, cu
in illo nobis porrigit totum suum corpus &
sanguinem, animam & Divinitatem, cuiusdam est
quod in illo manifestissime prodaret amoris, quo
nos prosequitur, indicia An aliud dari potest ar-
gumentum, unde haec colligatur inferaturque
veritas? Omnino sic, nimur quod sicut Zelos
est filius & effectus dilectionis, ita ubi Christus Pater et
se ostendit zelo ferventem ardoriori, ibi se iam ex
amorem prodit ardenter. Confirmatur ex eius zelo
D. Theodor. ait enim: *Est igitur celos amoris in q. 34. in
dex: igitur bene sequitur: Christus huc zelum Exod.*
ostendit ferventorem, amorem ergo indicat ar-
dentiorem Idem prosequitur eleganter D. Dio. Lib. 4 de
nisi Deus, inquit, *Zelotes appellatur propter animum diuinum
amorem quem habet.* nomin.*

In hoc potissimum restatur notatus suam er-
ga coniugem dilectionem quando summo illo similitu-
lam zelo amauit, summa vigil sollicitudine do-
ne fonsan aliis illam sollicitet. Et D. Tho. zelum 3.2. q. 28.

appe. ar. 72